

2. SALON - PARALEL OTURUM II

Denetim Komiteleri ve Bağımsız Denetim

Oturum Başkanı

Cansen BAŞARAN SYMES / Başaran Nas Bağımsız Denetim ve SMMM
A.Ş. /

Colin J. WILLIAMS / Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.

**Denetim Komiteleri ve Bağımsız Denetimin İşletmeler Açısından
Değerlendirilmesi**

Murat DOĞU / Doğan Yayın Holding A.Ş.

Denetim Komiteleri ve Bağımsız Denetimin Yatırımcılar Açısından Önemi

Özge ENGİN / Yaşar Holding

**Denetim Komiteleri ve Bağımsız Denetimin Ülkemizdeki Durumu ve
Geliştirilmesine Yönelik Öneriler**

DENETİM KOMİTELERİ VE BAĞIMSIZ DENETİMİN İŞLETMELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Colin J. WILLIAMS / Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.

DENETİM KOMİTELERİ VE BAĞIMSIZ DENETİMİN İŞLETMELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bayanlar, Baylar, bugün bu konferansta bulunmak ve sizlere denetim komitesi ve yatırımcılar hakkındaki görüşlerimi aktarmak benim için büyük bir zevk.

Kariyerimi işlem (proses) endüstrisinde geçirdim: tekstil lifleri, örgüsüz ürünler, kağıt ve plastik paketleme, kağıt yapımı ve hijyen ürünleri üreten, dünyadaki borsalara kota şirketlerde, İngiltere, Avrupa, Amerika ve Asya'da çalıştım.

2004 yılında SCA N.Amerika'dan emekli oldum ve Avrupa'ya dönerek, bağımsız yönetim kurulu üyeliği ve denetim komitesi başkanlığı yaptığım Turkcell de dahil olmak üzere, bazı özel sermaye ve halka açık şirketlerde yönetim kurulu üyeliklerini kabul ettim. Turkcell'in yanı sıra, iki şirkette daha denetim komitesi üyesiyim: Biri İngiltere'de halka açık bir şirket, diğeri Kuzey Amerika ve Avrupa'da faaliyet gösteren bir özel sermaye şirketi.

Bu anlattıklarımla, iş dünyasını farklı bakış açılarıyla gördüğümü belirtmek istiyorum: Kârdan sorumlu, yönetim kuruluna raporlayan, farklı ülkelerde faaliyet gösteren bir yönetici olarak, ve pek çok ülkede hissedarlara ve topluma verilen bilgiden sorumlu olan bir yönetim kurulu üyesi olarak.

Son yıllarda 'iş dünyası', ister özel sermaye ister halka açık şirketler olsun, kötü nam saldı ve yatırımcılarla toplumun güveni sarsıldı. Yönetim ve kurulları hissedarları yanlış yönlendirmekle, borsayı kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmek amacıyla bilgi gizlemekle suçlandılar.

Benim amacım bunu yorumlamak değil, ancak yasa düzenleyiciler böyle bir ortamda harekete geçmeye ve işletmelere daha sıkı kurallar getirmeye karar verdiler.

Amerika'da Sarbanes Oxley, İngiltere'de Higgs, Hollanda'da Tabakblad, yakın geçmişte ortaya çıkan yönerge ve raporlara örnektirler ve bütün bu yönergeler 'Yönetim Kurulu'nun oluşumunu ve 'denetim komitesinin' rolünü içermektedir.

Sunum sırasında soru sorabilirsiniz veya sorularınızı sona saklayabilirsiniz. Sorulara zaman ayıracağım.

1.Sorumluluk ve Denetim Komitesinin Rolü

Denetim komitesi şirketin genel kurulu hissedarları tarafından atanır.

Ve ilk görevi:

Şirketin topluma açıkladığı finansal bilginin, şirketin finansal durumunu gerçekten yansıttığını ve bütün ilgili ve gerekli bilginin sağlandığını güvence altına almak.

Bunu sağlayabilmek için, denetim komitesi şunları yapmalıdır:

-finansal raporların ilgili finansal standartlara göre hazırlanmasını sağlamak ve bu şirketin borsaya bağlı olduğu ülkeye göre değişebilir.

Örneğin; Turkcell Türk muhasebe kuralları ve Amerikan muhasebe kurallarına göre veri yayımlar.

İkinci olarak, denetim komitesi finansal dokümanların tutarlı bir şekilde hazırlanmasını ve bir dönemden diğerine geçerken verinin doğru kullanılmasını sağlamalıdır.

Bu iki nokta gayet açık ve belirgin görünüyor ancak bu yine de denetim komitesinin yapması gereken bir görevdir ve bunun pratikteki yönünü sunumun ilerleyen bölümlerinde belirteceğim.

Üçüncü olarak, denetim komitesinin görevi, yönetim kuruluna ve dolayısı ile AGM'e atanacak dış denetçiyi önermek, dış denetçinin yetkinliğini ve performansını değerlendirmek ve bu konuda yönetim kuruluna rapor vermektir.

“yolsuzluğu içerden kamu oyuna duyurma “ (whistle blowing) fonksiyonuna birazdan değineceğim.

2. Yukarıdaki görevleri yerine getirebilmek için denetim komitesinin belli yetkinliklere ve özelliklere ihtiyacı vardır

Bağımsız olmalıdır. Hiçbir hissedar grubuna bağımlı olmamalı, komite üyelerinin finansal çıkarı olan işlemlerle ilişkileri olmamalı, varsa üyelerin hisse ve iştirakleri açıkça deklare edilmelidir. Benim durumuma bakarsanız, denetim komitesinde olduğum halka açık şirketlerin hissedarı değilim ve bu şirketlerle herhangi bir işleme girmiyorum.

Denetim komitesi, finansal veri ve muhasebe yöntemlerini değerlendirecek ve yargılayacak yetkinliğe sahip olmalı, gerektiğinde şirket içinden veya dışından uzman tavsiyesine başvurabilmeli ve şirket içinde şeffaflığı sağlamalıdır. Şirket dışı tavsiye, muhasebe şirketlerinden, hukuk firmalarından ve diğer uzmanlardan alınabilir, şirket içi veriler finans yönetimi ve iç tetkik grubundan – daha sonra bahis edeceğim- gelir. Amerika ve İngiltere’de, finansal yetkinlik kanunlarında belirtilmiş ve ‘finans uzmanı’ tanımlanmıştır ama benim kanımca, bu rolü üstlenebilmek için iş becerisi ve tecrübe de gereklidir, örneğin yönetici olarak tecrübe değerlidir.

Denetim komitesi, bu görevleri yerine getirebilmek için gerekli kaynaklara, finansal veya işgücü, sahip olmalıdır. En uygunu komitenin kendi bütçesi olması ve bu bütçeyi kontrol edebilmesidir.

3. İç denetim

Denetim komitesi iç denetim ihtiyacını belirlemek ve görevlere karar vermekten sorumludur. Bence, iç denetim halka açık bir şirket için iyi bir fonksiyondur ve başkanı denetim komitesinin bir üyesi olmalıdır. Benim bulunduğum şirketlerdeki işleyiş bu şekilde ve IA'nın (İç Denetim) görevleri AC (Audit Committee /Denetim Komitesi) tarafından belirleniyor: Tipik olarak bu görevler:

Menkul kıymetler borsası kurallarına uygunluk,

İlgili 3. Şahıs işlemlerinin değerlendirilmesi,
BT sistem kontrolü ve güvenliği.

4. Denetim komitesi üyeliği

Denetim komitesi aşağıdaki şekilde oluşturulmalıdır:

Bağımsız olan yönetim kurulu üyeleri, CFO, IA'nın yöneticisi, şirketin Hukuk Müşaviri ve davet edildiklerinde BT ve İK uzmanları ve gerektiğinde dışardan uzmanlar. Bence CEO ve hissedar temsilcilerinin denetim komitesi üyesi olmamaları daha iyidir ancak, yönetim kurulu ve yönetim, toplantı gündemlerinden haberdar olmalı ve toplantı tutanakları kendilerine iletilmelidir.

5. Tipik bir gündem

Şirket ve yan kuruluşlarının mali raporlarının, dönem içerisinde gerçekleşen tüm finansal ve arızı kalemler ve saklama ve ibraları da içererek, CFO ile beraber gözden geçirilmesi,

Yasal konuların, açıklamaların, saklama ve ibraların uygun bir şekilde yapıldığından emin olunarak, gözden geçirilmesi,

İç denetçinin işinin ve bulgularının gözden geçirilmesi,

Dış denetçi ile gözden geçirme.

Bence toplantılar, önceden belirlenmiş bir gündem ile her ay, yönetim kurulu toplantılarından önce yapılmalıdır. Toplantı tutanakları ve tavsiyeler, daha sonra yönetim kurulu ve CEO'ya sunulmalıdır.

6. Güven sağlamak

Denetim Komitesinin etkin olması için, 3 grubun güvenine sahip olmalıdır.

1. Hissedarlar: Denetim Komitesinin birinci amacı hissedarlara bütün ilgili ve gerekli finansal veriyi aldıklarına dair güvence sağlamaktır.

2. Yönetim Kurulu, Denetim Komitesine, onun bağımsızlığına, yetkinliğine ve taahhüdüne inanmalıdır.

3. Yönetim, Denetim Komitesine korku duymadan ve açıkça konuşabileceklerine inanmalıdır.

Yukarıdakileri sağlamanın tek yolu komitenin:

1. Şeffaf,
2. Sistematik,
3. Tutarlı,
4. Sadık olmasıdır.

7. Yolsuzluğu içerden kamu oyuna duyurma

Denetim Komitesinin farklı bir boyut ve sorumluluğu da, ilgililer, çalışanlar ve

diğerlerinin kaygılarını gizlilik içerisinde ifade edebilmelerine olanak ve olasılık tanıyan ve verilen bilginin uzmanca ve adilce değerlendirileceğinin bilindiği bir 'whistle blowing' sistemi sağlamaktır.

8. Organize olmak

Denetim Komitesinin faaliyetlerine karar verilmesi, en iyisi bunun bir berat ile yayınlanarak duyurulmasıdır, pek çok şirket böyle yapmaktadır.

Üyeliğe karar verilmesi ve yetkinliğin sağlanması,

Resmi toplantıların yapılması ve tutanakların tutulması.

9.Özet.

Başarılı olması için Denetim Komitesine aşağıdakiler sağlanmalıdır:

Vekalet / Yetki,

Bağımsızlık,

Yetkinlik,

Ancak komite şu özelliklere sahip olmalıdır:

Şeffaflık,

Güvenilirlik,

Tutarlılık,

Sadakat.

Denetim Komitesinde olmak veya benim durumundaki gibi Denetim Komitesinin başkanı olmak eğlenceli bir iş değildir. Ancak insanı ödüllendiren bir iştir çünkü Denetim Komitesi üyelerinin şirkette ve genel olarak iş dünyasında pozitif bir etki yaratmasına izin verir.

İş dünyasına güvenmemiz gerekiyor ve hissedarların güvenilir bilgiler ile karar vermeleri gerekiyor, bu nedenle, Denetim Komitesi üyesi olma rolünü kabul etmek büyük bir sorumluluk.

Sizlerle Denetim Komitesi Başkanı olarak yaşadığım tecrübeleri paylaştım ve umuyorum ki benim görüşlerimi dinlenmiş olmak, sizlerin bir şekilde komiteleğinizde daha iyi hizmet etmenizi sağlar.

Dikkatiniz için teşekkür ederim.

Colin J. Williams.